

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 3 marca 2020 r.

Pozycja 85

POSTANOWIENIE

z dnia 9 grudnia 2019 r.

Sygn. akt Ts 122/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Euroinvest Sp. z o.o. w sprawie zgodności:

art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze i art. 9 ust. 2b zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770, ze zm.) w zakresie, w jakim:

- „odbierają podmiotom dotkniętym ich regulacją prawa do firmy, godności i ich reputacji” z art. 30 w związku z art. 45 ust. 1, z art. 20 i art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- „odbierają osobowość prawną podmiotom dotkniętym ich regulacją, pozbawiając je tym samym obrony i możliwości dochodzenia swoich praw w postępowaniu sądowym” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji,
- „stanowią o odmowie wpisu do KRS i uniemożliwiają kontynuowanie dotychczasowej działalności” z art. 20 w związku z art. 22 i w związku z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji,
- „stanowią o konfiskacie majątku na rzecz Skarbu Państwa” z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji,
- „odbierają osobowość prawną podmiotom dotkniętym ich regulacją (pozbawiając je tym samym możliwości prowadzenia działalności gospodarczej) i ochrony majątku” z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 20 i art. 22, z art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 sierpnia 2019 r. (data nadania) Euroinvest Sp. z o.o. (dalej: skarżąca albo spółka), wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

25 września 2018 r. skarżąca, po tym jak „przypadkiem” dowiedziała się o skreśleniu jej z rejestru REGON, złożyła do Sądu Rejonowego XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: Sąd Rejonowy albo sąd pierwszej instancji) wniosek o wpis spółki (wpisanej do Rejestru Handlowego pod numerem [...]) do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Postanowieniem z 11 października 2018 r. (sygn. akt [...]) referendarz w Sądzie Rejonowym odrzucił wniosek z uwagi na brak zdolności sądowej skarżącej. Na powyższe postanowienie skarżąca wniosła skargę.

Postanowieniem z 7 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy, rozpoznawszy sprawę jako sąd pierwszej instancji, odrzucił wniosek skarżącej. W uzasadnieniu wskazał, że skarżąca nie dopełniła obowiązku prerejestrowania do Krajowego Rejestru Sądowego w określonym przepisami prawa terminie i w konsekwencji 1 stycznia 2016 r. utraciła byt prawny i możliwość skutecznego zainicjowania postępowania sądowego. Postanowieniem z 15 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w W. XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy (dalej: Sąd Okręgowy) oddalił zażalenie skarżącej podzieliwszy stanowisko sądu pierwszej instancji. Orzeczenie zostało doręczone skarżącej 14 maja 2019 r.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 15 października 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 28 października 2019 r.) skarżąca została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez wykazanie, że W.G. jest uprawniony do działania w imieniu skarżącej oraz poinformowanie, czy od postanowienia Sądu Okręgowego z 15 kwietnia 2019 r. został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

W piśmie z złożonym 29 października 2019 r. (data nadania) skarżąca odniosła się do zarządzenia.

Zakwestionowanym w skardze art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze i art. 9 ust. 2b zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770, ze zm.), skarżąca zarzuciła naruszenie praw: do firmy, godności i reputacji (art. 30 w związku z art. 45 ust. 1, z art. 20 i art. 22 Konstytucji); dochodzenia swoich praw w postępowaniu sądowym (art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji); wolności działalności gospodarczej (art. 20 w związku z art. 22 i w związku z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji); ochrony własności i praw nabytych (art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji); a także zasad: adekwatności, racjonalności i proporcjonalności (art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 20 i art. 22, z art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono dwa przepisy ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770, ze zm.):

– art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze w brzmieniu: „Podmioty podlegające obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego zgodnie z przepisami ustawy, o której mowa w art. 1, które były wpisane do rejestru sądowego na podstawie przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie tej ustawy i które do dnia 31 grudnia 2015 r. nie złożyły wniosku o wpis do rejestru, uznaje się za wykreślone z rejestru z dniem 1 stycznia 2016 r.”;

– art. 9 ust. 2b zdanie pierwsze w brzmieniu: „Z dniem 1 stycznia 2016 r. Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie podmiotów, o których mowa w ust. 2a”.

3. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna spełnia przesłanki warunkujące przekazanie jej do rozpoznania merytorycznego, gdyż sporządzona została w imieniu skarżącej przez radcę prawnego (art. 44 ust. 1 u.o.t.p. TK), a skarżąca:

a) wyczerpała przysługującą jej drogę prawną (art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK), ponieważ postanowienie Sądu Okręgowego w W. XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 15 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocne i nie przysługują od niego żadne zwykłe środki zaskarżenia,

b) dochowała przepisanego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK), ponieważ odpis wymienionego wyżej postanowienia został doręczony pełnomocnikowi skarżącej 14 maja 2019 r., a skarga została wniesiona 13 sierpnia 2019 r.,

c) prawidłowo określiła przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazując, które konstytucyjne prawa i wolności oraz w jaki sposób – jej zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK) a także przedstawiła w tym zakresie stosowne uzasadnienie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

4. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna nie jest obciążona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK, zaś sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

Istota problemu przedstawionego przez skarżącą sprowadza się do stwierdzenia, że zastosowanie kwestionowanych przepisów powoduje, iż z dniem 1 stycznia 2016 r. podmioty nieprzarejestrowane do Krajowego Rejestru Sądowego zostają wykreślone z dotychczasowego rejestru sądowego, czyli w konsekwencji tracą podmiotowość prawną, a wraz z nią zdolność prawną i zdolność sądową. Innymi słowy, przestają istnieć w obrocie prawnym. Majątek podmiotu uznanego za wykreślony, bez dokonywania jakiejkolwiek czynności – w tym wydania prawomocnego orzeczenia – przechodzi na rzecz Skarbu Państwa bez jakiegokolwiek wynagrodzenia lub odszkodowania. Jednocześnie zaskarżone przepisy nie przewidują procedury odwoławczej dla wykreślonego podmiotu, ani przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego, w ramach którego swoje roszczenia mogliby zgłosić udziałowcy likwidowanej spółki. Ustawa nie wskazuje także żadnego celu, dla którego następuje nabycie majątku przez Skarb Państwa.

Wziąwszy powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił jak w sentencji.